

Zestiende Stakeholderoverleg RES Foodvalley

Verlag 27 mei 2021

Vooraf

Dit document is een verslag van het zestiende Stakeholderoverleg RES Foodvalley dat plaatsvond op donderdag 27 mei 2021 tussen 15.00 en 18.00 uur via de online vergadertool Gotomeeting. Hier vindt u de stukken/bijlagen:

<https://www.regiofoodvalley.nl/programma/energietransitie/bibliotheek-1>

Korte samenvatting per agendapunt.

1. Opening

- Tjerk Wagenaar, onafhankelijk voorzitter, verwelkomde de deelnemers.
- De agenda is geaccordeerd.
- In het verslag van 15 april 2021 staat geschreven dat “de tekst unaniem is vastgesteld.” Op verzoek van Geert Ritsema wordt hieraan toegevoegd dat de wethouder van gemeente Ede, Geert Ritsema, niet aanwezig was en daarmee niet heeft ingestemd. Met deze wijziging is het verslag van het vorige Stakeholderoverleg op 15 april geaccordeerd (*bijlage 1*).
- In de adhesiebetuiging staat dat de bijlage van 30 maart wordt vastgesteld. Dit heeft een correctie nodig: het gaat om de eindversie van de RES 1.0 van 21 april 2021. De aanwezige stakeholders hebben dit mondeling geaccordeerd. Stakeholders die afwezig waren worden individueel gevraagd met de wijziging in te stemmen.

2. Rondje langs de velden: consultatie en besluitvorming achterbannen

- Gemeente Rhenen: 2 juni wordt de RES besproken in de raadscommissie, 8 juni staat het ter besluitvorming op de raadsagenda.
- FOV: is reeds in april besproken in het bestuur en daarmee “ja” gezegd. Wim Werkman heeft daarnaast in diverse bijeenkomsten de RES toegelicht.
- Gemeente Scherpenzeel: in de raad staat met name het lokaal beleid centraal in de vragen. Er wordt (mogelijk via een amendement) gevraagd om het lokaal beleid van Scherpenzeel gedetailleerder te beschrijven waarbij het bod blijft staan.

- Stedin: er is een tool in ontwikkeling die binnenkort wordt gedeeld met gemeenten. De mogelijkheden voor zon op dak moeten nader onderzocht worden en er moet slim geïnvesteerd worden om dingen voor elkaar te krijgen. Stedin heeft al “ja” gezegd.
- Gemeente Barneveld: de invloed van het burgerforum was goed. Er komt een amendement voor lokaal eigenaarschap en een motie over landbouwgronden. De lijn voor restgronden: inventariseren wat de mogelijkheden zijn door middel van een tender. Als daar niet genoeg uit komt, dan verder onderzoek nodig.
- De Woningstichting: voor de achterban (huurders) is het ver van hun bed. Vanuit bestuurders is er lof voor het werk dat al is gedaan. Geen formeel moment voor de achterbannen nodig, er is al “ja” gezegd.
- Provincie Gelderland: het burgerforum in regio Foodvalley heeft bijgedragen aan het draagvlak. Ook positief dat LTO aan boord is. Er zijn vragen over de rol van de provincie. Besluitvorming in de Provinciale Staten op 9 juni.
- Waterschap Vallei en Veluwe: besluitvorming in het Algemeen Bestuur op 5 juli.
- ValleiEnergie: de achterban is akkoord, al zijn er zorgen over de realisatie van het bod en het aandeel lokaal eigendom. Daarmee ook “ja”.
- Gemeente Ede: raadsbesluit 3 juni. De raad is tevreden over het bod, eventueel volgt een motie over gemeentelijke regie.
- Gemeente Wageningen: raadsbesluit 15 juni. Vragen richten zich met name op lokaal eigenaarschap, de ambitie en biomassa.
- Energie-Nederland: op 24 april werd het Klimaatplan 2030 uitgebracht. De beleidsnota biedt een nationaal en Europees perspectief op klimaatbeleid. Men heeft “ja” gezegd.
- Gemeente Nijkerk: vragen die spelen: is er meerwaarde om tot regionale uitvoering van kleine windmolens te komen? En een harmonisering van kaders omtrent de opwek van zonne-energie?
- Liander: middels de adhesiebetuiging hebben we steun betuigd. Een appreciatie op de RES waarin tips worden gegeven vanuit het Nationaal Programma RES en een oproep om de plannen aan te scherpen, zodat Liander dat mee kan nemen in de investeringsplannen. Formeel “ja” gezegd.
- LTO: op 1 juni een nieuwsbrief met uitleg over de maximaal 220 ha landbouwgrond voor de opwek van duurzame energie. Voorbehoud: als blijkt uit de raadsbesluiten dat serieus werk gemaakt wordt van eerst benutten restgronden en daken en zicht op gelden uit kwaliteitsfonds, dan geeft LTO op 1 juli akkoord. Kleine windmolens: kosten moeten opwegen tegen de baten. Definitie die LTO hanteert is 35 meter ashoogte. LTO bepleit dat dit wordt vastgelegd in provinciale verordeningen.
- Gemeente Veenendaal: wat gebeurt er als de raad een amendement indient? Zie agendapunt besluitvorming. Vanavond een raadsvergadering, verwacht: een motie vreemd met als strekking dat de beslissing over de RES 1.0 wordt uitgesteld zodat een tweede ronde behandeling in raden kan plaatsvinden.

- Gemeente Renswoude: webinars en commissievergadering goed verlopen, al waren het stevige gesprekken. De raadscommissie is 8 juni en het raadsbesluit staat op 29 juni geagendeerd.
- Provincie Utrecht: deze week zijn de statenvoorstellen voor Regio Foodvalley en Regio Amersfoort vastgesteld. Commissievergadering op 23 juni en besluitvorming in de Provinciale Staten op 7 juli (NB: is nu 30 juni geworden). Het proces is heel zorgvuldig doorlopen in de Regio Foodvalley. Beschikbaar om gemeenten te ondersteunen.

De voorzitter geeft aan dat op 30 juni het laatste Stakeholderoverleg RES 1.0 staat gepland. Het Waterschap Vallei en Veluwe en de Provincie Utrecht besluiten op respectievelijk 5 en 7 juli (NB: Utrecht inmiddels 30 juni). Het Stakeholderoverleg zal vooruit geschoven worden naar begin juli.

3. Spelregels voor besluitvorming en status RES: ophelderen onduidelijkheden

Ralph Kohlmann gaf een toelichting van de wijze waarop besluiten worden genomen:

- Op 15 april ging het Stakeholderoverleg akkoord met RES 1.0. Deze is op 20 april in alle colleges vastgesteld.
- De RES is een inspanningsverplichting zonder externe werking; er ligt geen resultaatsverplichting na vaststelling van de RES.
- Voorgesteld besluit in de raden, staten en algemeen bestuur van het waterschap heeft drie elementen: 1) Vaststellen van de RES; 2) instemmen met de ambitie van 0,75 TWh; 3) instemmen met het voornemen om in het vervolgproces en uitvoering samen op te trekken.
- Begin juli bespreekt het SHO consequenties voor RES 1.0: drie situaties die aan de orde kunnen zijn wanneer amendementen worden aangenomen:
 - Amendement heeft draagvlak binnen het SHO en betreft (materiële) wijzigingen van RES 1.0 => dit vraagt een nieuwe ronde besluitvorming door raden, staten en algemeen bestuur
 - Amendement wordt niet breder gedragen, maar andere stakeholders zijn akkoord met uitzonderingspositie => door met RES 1.0
 - Amendement wordt niet gedragen en andere stakeholders zijn niet akkoord met uitzonderingspositie => speciale situatie

Opmerkingen en vragen:

- NPRES is om advies gevraagd bij het opstellen van deze “spelregels voor besluitvorming.” NPRES steunt deze lijn.
- Is er een mogelijkheid om te committeren aan de RES 1.0 met een uitzondering op een zoekgebied buiten eigen gemeente? Di komt aan de orde als onderdeel van een speciale situatie.

- Materieel/niet-materiaal amendement behoeft een definitie.
- Samenwerking & vertrouwen: uiteindelijk is het mensenwerk.

4. Stand van zaken werkgroepen 'samenwerken' en 'restgronden'

Bastiaan du Pré presenteerde de voortgang van de werkgroep 'restgronden'. Voor deze eerste analyse zijn gesprekken gevoerd met RWS, Vallei en Veluwe, Provincie Gelderland, NPRES en LTO. Er staan meer gesprekken gepland. De definitieve analyse zal worden getoond tijdens het stakeholderoverleg begin juli. De uitkomsten worden meegenomen in de RES 2.0. De presentatie toont de huidige hoeveelheid zon op restgronden en het aantal hectare potentiële restgronden (bijlage 3).

Opmerkingen:

- Eventueel terug naar rekenen met terajoules.
- Voor marktpartijen lijken restgronden minder kansrijk - dan gaat het immers om een niet rendabele businesscase.
- De voorzitter vult aan dat door de stakeholders met LTO is afgesproken onderzoek te doen naar restgronden voor de opwek van duurzame energie.
- Daarbij wordt ook meegenomen in hoeverre een kwaliteitsbudget kan bijdragen aan een groter potentieel op restgronden
- Dit onderzoek naar restgronden heeft geen invloed op de RES 1.0, enkel op de vervolgfase.

Vivian van den Bosch presenteerde de voortgang van de werkgroep 'Samenwerking en Uitvoering na RES 1.0' (bijlage 4). Tijdens de eerste bijeenkomst zijn de belangrijkste ingrediënten voor het Uitvoerings- en samenwerkingsprogramma (USP) uitgezocht. De resultaten van de eerste bijeenkomst hebben geleid tot de basis van hoofdstuk 5 in de RES 1.0. In de tweede bijeenkomst is besproken wat gemeentes zelf doen en wat we regionaal willen oppakken. Daarnaast stond de vraag 'wanneer is het gezamenlijke USP een succes?' centraal. Een aantal onderwerpen wordt uitgediept in notities, zoals warmte en energiebesparing, maar ook de indicatoren voor monitoring. De derde bijeenkomst staat gepland op 3 juni en de vierde zal in de tweede helft van juni plaatsvinden. Daarin worden de governance structuur, de organisatie en de middelen uitgewerkt.

Opmerkingen:

- We gaan kijken wat we echt nodig hebben, maar daarnaast ook activiteiten op gang brengen om het doel te bereiken.
- Integraal werken met de teams binnen Regio Foodvalley (verstedelijking, wonen, energie, RES).
- Verbreding is nuttig en een uitvoeringsprogramma, met onder andere ijkmomenten, is ook belangrijk vanuit provinciaal perspectief. De koppeling met de provinciale

woonagenda en duurzaamheid kan ook gemaakt worden. Kennisuitwisseling is belangrijk.

5. Evaluatie RES-traject van april 2020 - 21 april 2021

Dit agendapunt is niet besproken en komt volgend SHO terug. Voor hen die de enquête nog niet ingevuld hebben graag (alleen stakeholders).

6. Rondvraag en sluiting

- In hoeverre is het zinvol om na te denken over een zonneladder en een kader voor kleine windmolens in regionale samenwerking? Zo ja, hoe willen we dat doen?
 - In Renswoude is een pilot geweest, waaruit bleek dat de kleine windmolens niet voldoende opleveren. Er is daarom geen prioriteit voor eventueel beleid hierover.
 - Voorstel: ook voor grote windmolens een gezamenlijk kader
 - Knelpunten: kleine windmolens vallen niet onder SDE++ subsidies en zijn moeilijk rendabel te krijgen. Kwaliteitsfonds eventueel voor restgronden.
 - Eventueel geen regionaal beleidskader, maar wel een 'checklist'.
 - Wouter Verduyn stelde voor om informatie op te zoeken over investeringssubsidies voor kleine windmolens ([actie](#)).
 - Inwoners hebben een duidelijk en eenduidig verhaal nodig over de opbrengst van windmolens en visualisaties van voorlopige zoekgebieden.
 - Afspraak: Harke bereidt een korte notitie voor t.b.v. volgend SHO met steun van projectteam ([actie](#)).
- Warmtevisies: wordt daar ook gezocht naar oplossingen voor de warmtetransitie in buitengebied?
- Sander van 't Foort stuurt een artikel door aan Wim Werkman over maatschappelijke kosten ([actie](#)).

Tjerk Wagenaar bedankt wederom de stakeholders voor hun bijdragen en tijd en bovenal gedrevenheid om de lastige energietransitie samen vorm te geven.

Alle informatie over het proces en bijeenkomsten in verschillende gemeenten vindt u op www.resfoodvalley.nl

Voor informatie mailt u met: Lotje van Kaam, projectmedewerker RES Foodvalley, res@regiofoodvalley.nl.